

Kaapon Kaiku

I/2013

19. vuosikerta

RIKANTILAN KOULUN
KYLÄYHDISTYS ry

<http://www.rikantila.fi>

SISÄLLYS

Puheenjohtajan palsta	3
Rikantilaan uusi opettaja	4
Ehtootalli ja sitten kanat nukkumaan!	5
Hyttinlahdesta Tikkurilaan	6
Ihmerohto pakurikäpää	11
Sinne – ja ihme kyllä, vielä takaisinkin!	14
Eurajoen MLL:n terveiset	19
Muistojeni tupakammari – muisteluillat Eurajoella	20

Julkaisija: Rikantilan koulun kyläyhdistys yhteistyössä Eurajoen kunnan Kulttuuritoimen kanssa www.rikantila.fi

Painos: n. 155 kpl

Ilmestymisajankohdat: I Maaliskuu Tilaushinta kotimaahan: 7
II Kesäkuu euroa/vuosikerta
III Syyskuu
IV Joulukuu

TOIMITUS

RIKANTILA:

Tauno Perkiö
Nurkintanhuva 26
27150 LAPIJOKI
puh: 8682602
matkapuh: 044 7103311
sähköp: tauno.perkio@samk.fi

SAARI:

Kirsi Hassinen
Saaren kylätie 10
27150 Eurajoki
puh: 040 5074843
sähköp: kirsi.hassinen@tvo.fi

LUTTA:

Miikka Paassilta (päätoimittaja)
Mauno Paassilta (lehden tilaukset)
Rikantilantie 25
27100 EURAJOKI
puh: 8682647
sähköp: manu47@dnainternet.net

RITAVUORI:

Marja Hiltunen
Ovaskantie 24
27100 EURAJOKI
puh: 040 7170221
sähköp: hiltunen.marja@gmail.com

RIKANTILAN KOULUN KYLÄYHDISTYKSEN JOHTOKUNTA V. 2013

PUHEENJOHTAJA

Kiikola Heidi 040-7043458 Lapintie 431A 27100 Eurajoki

JÄSENET

Tarkki Hannu 050-3449625 Kinnontie 31 27150 Eurajoki

Jasu Hannele 050-4079608 Lutta 27100 Eurajoki

Tarkki Ilpo 050-3034827 Kinnontie 30 27150 Eurajoki

Vaahensalo Marja

Luotonen Ossi 044-5691708 Saarentie 162 27150 Eurajoki

Korkeakoski Jenni 050-3445166 Rikantilantie 342 27150 Eurajoki

Hassinen Kirsi 040-5074843 Saaren kylätie 10 27150 Eurajoki

KOULU

Koulu (02) 8682611 Rikantilantie 194 27150 Eurajoki

Kares Minna-Mari 044-3124611

PUHEENJOHTAJAN PALSTA

Aurinkoinen tervehdys, eletään jo vuoden kolmatta kuukautta, eikä enää aikaakaan, kun ollaan keväessä. Toivottavasti saamme nauttia hiihtokeleistä kuitenkin vielä hetken!

Talvitapahtumassa kävi kivasti ihmisiä. Toivottavasti saamme lankkuhiihdosta pysyvän kisailuperinteen kylä tapahtumiin. Jääkiekkoturnaukseen osallistuneet sydämaalaisetkin olivat kohteliaita vieraita ja nielivät kiltisti katkeraa kalkkia häviön muodossa.

Eurajoen kulttuuritoimi järjestää kevään kuluessa muisteluiltoja, ja kyläyhdistys isännöi Rikantilan koululla ensimmäisen illan. Lehden sisäsivuilla on aiheesta lisää.

Kyläillat jatkuvat joka kuun ensimmäisenä maanantaina. Jos et ole paikalle aiemmin uskaltanut, niin lämpimästi toivotan tervetulleeksi mukaan juttelemaan mukavia. Ilmojen salliessa voisimme keväällä siirtyä iltsikasta laavulle keittelemään nokipannukahveja.

Ja ettei vallan metsitytä, kyläyhdistyksen löytää nyt myös sosiaalisesta mediasta ja jokainen voi vapaasti liittyä yhdistyksen avoimeen ryhmään Facebookissa osoitteessa <https://www.facebook.com/groups/rikantilankoulunkylayhdistys/>

— Heidi Kiikola —

Talvitapahtuman tunnelmaa.

RIKANTILAAN UUSI OPETTAJA

Päivin äitiysloman sijaisena Rikantilan kyläkoulun alaluokassa on aloittanut uusi opettaja *Juho Läntinen*. On mukavaa, että olemme saaneet myös miesopettajan kouluun. Teimme pienen haastattelun tutustuaksemme uuteen opettajaan paremmin; alla Juhon vastaukset:

Kuka olet?

Olen 33-vuotias pikkupojan isä. Entinen maalari/rakennusmies/lennonjohtaja/taistelulentäjäopiskelija ja ties mitä kaikkea muuta.

Mistä tulet?

Olen kotoisin Uudestakaupungista, jossa asuin kaksikymmentä ensimmäistä vuottani. Sittemmin olen asunut Turussa ja Espoossa ja nyt viimeiseksi seitsemän vuotta Raumalla.

Mitä harrastat?

Valmennan Kaaron Roiman naisia ja junioreja koripallossa. Siinä kuluu kaikki vapaa-aikani. Itse pelasin Uudenkaupungin Korihaisissa, kuuluen edustusjoukkueen harjoitusrinkiin. Ikävä kyllä akilles-jänteeni katkesi kahteen otteeseen ja jäin siksi ilman miesten mestaruussarjaotteluita.

Mitä jääkiekkjoukkuetta kannatat?

Suomen maajoukkuetta, silloin kun pakit pelaavat rohkeasti kiekollisena. Tarvitsemme enemmän Petteri Nummelineja.

Lempiruokasi?

Maksapihvi paistetulla sipulilla sekä puolukkasurvoksella. Perunoita mukaan.

Lempiautosi?

Jaguar E-Type, avokatolla. Taitaa jäädä haaveeksi...

Miten uusi työ koulussa on alkanut?

Kyllä alussa on ollut aika opettelua. Koulun arjessa on paljon erilaisia käytäntöjä ja sääntöjä, ja viikko siihen meni ennen kuin pystyin sanomaan tietäväni missä milloinkin mennään. Oppilaat ovat onneksi todella mukavia ja henkilökunnankin kanssa tulemme jotenkin toimeen ;) Iloiset ihmiset luovat iloisen työilmapiirin koulussakin.

Mitä toivot tulevaisuudelta?

Terveyttä. Sanontaa ”Urheilija ei tervettä päivää näe” olen kuullut jo tarpeeksi. Sekin olisi hienoa, jos poika alkaisi pikku hiljaa nukkua koko yön. Nykyisin heräillään pari kertaa yössä.

Mottosi?

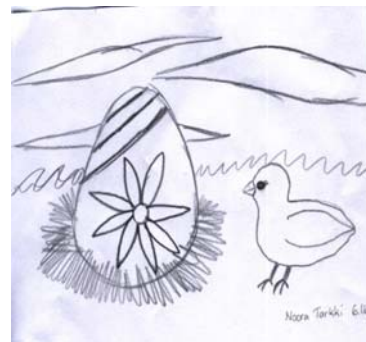
Rapatessa roiskuu.

Terveiset koulun väelle?

Iloista kevään alkua kaikille!

Kiitos vastauksista ja suuresti tervetuloa Rikantilaan, Juho!

— *Kirsi Hassinen* —

EHTOOTALLI JA SITTEEN KANAT NUKKUMAAN!

Tässä kun lueskelin lehdestä, jotta tulossa on suurkanaloita, jossa kanat saavat ulkoilla kesät talvet, tuli mieleeni nuoruuteni 50-luvulla, kun asuin Hulolan tilalla, Katilassa, Lutalla.

Vanhemmat lukijat muistanevat, että tilalla oli suurehko tallirakennus aivan Eurajoki–Lappi-tien tuntumassa. Rakennuksen toisessa päässä oli isohko kanala, johon johti ovi tallin puolelta. Iltaisin yhdeksän aikoihin talonväki lähti ehtootallille. Hevoset juotettiin, annettiin heinät ja levitettiin kuivikkeet pilttuuseen sekä karsinaan. Noh, nämä hommat kävivät rutiinilla. Mutta sitten seurasi illan vaikein vaihe, kun piti saada kaikki kanat orsille nukkumaan. Monesti näihin aikoihin illasta suurin osa kanoista olikin jo itse kiivennyt orsille nuokkumaan, mutta lattialla oli vielä muutama kana, jotka touhusivat niitä kanamaisia kiireitään. Oven vieressä tallin puolella oli sähkökatkaisin. Sammuttamalla valot muutamaksi minuutiksi ja sytyttämällä ne sitten uudelleen lattialle unohtuneetkin kanat siirtyivät

nukkumapaikalleen orsille... yleensä... mutta joskus joku jääripää kana ei suostunutkaan yhteistyöhön vaan kotkotteli ja kuoputteli omiaan muina miehinä lattialla. Tällöin otettiin käyttöön vanha hyväksi todettu konsti: jouduin sammuttamaan ja uudelleen sytyttämään valot ja näin sooloilijat useimmiten saatiin tottelemaan. Sattuipa välillä, että orsilla oleville tuli riita paikkavalinnasta tai tiedä häntä mistä, jolloin puoletkin kanoista lentää pelmahti lattialle. Ei muuta kun uusi sammuta–sytytä–operaatio vain käynnitiin kunnes kaikki tiput saatiin nukkumapaikoilleen orsille, sillä yhtäkään kanaa ei saanut jättää yöksi lattialle. Joskus sai taiteilla tunninkin ennen kuin tehtävä onnistui. Välillä rauhoittelin kanoja hyräilemällä ”...joutuin vain nyt nukkumatun luo...” Olikohan sillä vaikutusta kanoihin, tiedä häntä.

Tuota aikaa on kuitenkin aina mukavaa muistella!

— *Jouko Laiho* —

HYTINLAHDESTA TIKKURILAAN

Vein isäni, *Aarne Hiltusen*, Porin rautatieasemalle 28.8.2012. Hän lähti matkalle *Kauko*-veljensä luokse Mikkeliin, mutta evakkopojan matka päättyi lopullisesti Tikkurilan rautatieasemalle. Poliisit tulivat yöllä kertomaan, että hän oli kuollut sairauskohtaukseen.

Aarnen elämä ei totisesti alkanut ”onnellisten tähtien” alla, vaan hänen lapsuutensa oli varsin ankea ja köyhä.

Hiltuset asuivat *Aili Määttäsen* eli *Elsa Hiltusen* sisaren saunakamarissa vuonna 1937, kun Aarne syntyi. Heidän oma talonsa oli myyty pakkohuutokaupalla, koska *Eero*-isä ei selvinnyt veloistaan. Tai niin kuin *Suni-Matti (Virolainen)* joskus totesi isälleni, että *Eero* olisi selvinnyt niin kuin kaikki muutkin talouslaman kourissa taistelevat, jos hän ei olisi ollut niin ylpeä ja ottanut vastaan *Räisälän* kunnan tarjoaman takauksen.

Aarnen ensimmäinen, ainakin oletettu, muistikuva on junasta evakkomatalla. Uupunut *Elsa* ei ollut jaksanut vahtia pienintään, ja *Aarne* oli lähtenyt kuljeksimaan. Sotamies oli ottanut Aarnen syliinsä ja lähtenyt vaunu vaunulta kyselemään, kenelle tällainen poika kuului. *Aarne* kertoi, että hän muistaa olleensa sotamiehen sylissä ja katselleensa tämän kesämanttelin kaulusta.

Evakkotie vei ensin *Ilmajoelle*, *Nurmelan* taloon, jossa heillä oli hyvät oltavat. Se vain oli valitettavasti ainut hyvä paikka *Pohjanmaalla*. Talossa oli vanhapoika isäntä, joka mielistyi erityisesti *Aarneen* ja kutsui tätä tyvitrenkikseen.

Kauhajoella heidät oli ensin määrätty isoon taloon, mutta vanha emäntä oli huutanut kamaristaan koko yön, että ”meille ei kakaroota tuu”. *Elsan* oli sen yön jälkeen ollut pakko lähteä etsimään seuraavaa kortteeria. Lopulta *Elsa* eli pahaisessa keittiön ja yhden kamarin mökissä *Kauhajoen Hangaskylässä* viiden lapsen ja *Hiltusen* ukon kanssa. Mökki oli varsin huonokuntoinen: vesikatto vuoti ja tuvan hella savutti niin paljon, että asukkaiden oli pakko oleskella ja kulkea lattianrajassa. Vasta kun *Vilho*-veli oli mennyt kamariin, jossa säilytettiin omistajan tavaroita, hän oli huomannut, että kamarin tulisijassa oli halkeama eikä tuvan hella niin ollen voinutkaan vetää.

Naapurina heillä oli *Myllyniemet*, joiden ovenpieleen lapset menivät norkoilemaan, kun nälkä oli kovimmillaan. Omasta puutteestaan huolimatta mamma antoi aina syötävää, ja yleensä se oli perunaropsua, jota tehtiin joka päivä. *Eeva*-täti ja *Aarne* pitivätkin koko ikänsä yhteyttä tähän perheeseen.

Talvisodan aikaan, jolloin Aarne ei ole ollut edes kolmea vuotta, hän oli heittänyt lumipallolla ohikulkevaa sotamiestä silmään! Mies oli sattunut olemaan samassa korsussa Eeron kanssa, ja lomalta palattuaan hän oli arvuutellut korsukaveriltaan, että tiedätkö kenen aikaansaannosta hänen musta silmänsä on? Pojassa oli siis varsinaista keihäänheittäjäainesta!

Tästä ”tihutyöstä” ei tullut selkäsaunaa, mutta monesta muusta kylläkin. Aina ei tarvittu syytäkään. Niin pelottava Eero kuitenkin oli, että kun hän tuli lomalle, isommat pojat menivät suolle piiloon. Enkä ihmettele ollenkaan; sen perusteella, mitä olen kuullut Eerosta, hän on ollut säälimätön ja julma mies. Lapset eivät saaneet hänestä minkäänlaista kunnollisen miehen tai isän mallia, ja viimeisen palveluksen hän teki hylkäämällä perheensä kokonaan.

Koulussa evakkolapsia haukuttiin reppuryssiksi, eikä opettaja välittänyt puuttua kiusaamiseen. Aarne suorastaan pelkäsi kouluun menoa ja lintsasi sieltä niin paljon kuin mahdollista.

Elsa halusi ymmärrettävästi Eurajoelle, sukulaistensa lähelle, ja 1949 perhe muutti tänne. Kun Kylä-Ukko eli *Heikki Väkiparta* kuoli, Viljo-eno ja Aili-täti antoivat Elsalle oman osansa perinnöstä, ja hän pystyi näin ostamaan ns. Lutan mökin.

Eurajoella elämä alkoi pikku hiljaa tulla paremmaksi. Ilmeisesti ilmapiiri ei ollut niin yltiöisänmaallinen, vaikka toki oli niitä, jotka olisivat mieluummin toivottaneet evakot Venäjälle. Oli myös niitä, jotka luulivat voivansa hyötyä ja tehdä isättömille evakkopojille mitä tahansa. Mutta taas onneksi, naapurustossa oli hyviä ihmisiä, ja Aarne sai ystäviä Laakson ja Heimon pojista sekä *Kantosalmen Pentistä*.

Lutan mökistä oli löytynyt iso jakoavain, ja Aarne oli ollut niin onnellinen saadessaan ensimmäisen työkalunsa. Ja kova kone- ja rakennusmies hänestä tulikin.

Aarne meni 13 vuoden ikäisenä *Hannes Kiikolan* taloon rengiksi. Sieltä hän jatkoi rakennustyömaille Raumalle, telakalle ja metsätöihin Repolan leimikoille. Osuusliike Suojassa hän oli sekä varastomiehenä että autokuskina. Koska autot kiinnostivat, hän alkoi tehdä autojen peltien oikomis- ja maalaustöitä. Tätä hän jatkoi vielä ensimmäisessä omassa talossaan: Ketunpesän Nalpimäessä. 1969 Aarne ja Vilho ostivat metsäkoneen, Volvo SM:n eli ns. pikkunallen, joka oli hyvä sijoitus,

koska silloin oli paljon töitä metsänkorjuussa.

Seuraavana vuonna vanhempani muuttivat Sydänmaan kylään ostettuaan Uusi-Uotila-nimisen pientilan. Siellä Aarnella oli tilaa korjata ja hitsata koneitaan! Taloon olisi kuitenkin jossain vaiheessa tarvinnut tehdä niin iso remontti, että vanhempani päättivät myydä tilan ja rakentaa uuden talon Kirkonkylään, Lumikkopolulle. Sinne muutettiin 1983. Naapurit olivat täällä melkein kuin Karjalassa! Seurallisena miehenä Aarne nautti kovasti kadun ilmapiiristä.

Tämän jälkeen Aarne rakensi vielä kaksi taloa ja hallia sekä oli mukana monissa rakennusprojekteissa. Eläkkeelle hän jäi 66 vuoden ikäisenä Eurajoen Säästöpankin kiinteistöhoitajan/talonmiehen työstä.

Vanhempani tapasivat ensimmäisen kerran 1956. Lutan nuoret tulivat Koivuniemeen pirskeisiin, ja *Liisa*-äitini kertoi, että hän kiinnitti heti huomiota komeaan ja ujoon poikaan. Seurustelu alkoi lähes saman tien, ja vuonna 1963 Liisa ja Aarne vihittiin avioliittoon.

Tätä ennen heidän elämässään oli tapahtunut suuri muutos, joka vaikutti myönteisesti molempien elämään. Liisa alkoi ensin tutkia Raamatusta enonsa *Arvo Ruoholan* kanssa, josta oli tullut Jehovan todistaja 1959. Kun Aarne kiinnostui asiasta, hänelle selvisi syy siihen, miksi on niin paljon kärsimystä ja epäoikeudenmukaisuutta. Hän oppi Raamatusta, että Jumalan tarkoitus on poistaa pahuus kokonaan valtakuntansa välityksellä. Tästä tuli Aarnen elämän tärkeimpiä asioita. Eläkkeelle päästyään hän toteutti unelmansa ja keskittyi viemään lähialueen ihmisille hyvää uutista Jumalan valtakunnasta.

Olen monet kerrat miettinyt, mihin suuntaan Aarnen elämä olisi lähtenyt ilman vahvaa hengellistä pohjaa. Ehkä hän olisi elänyt kuin isänsä, kantamatta vastuuta, tai olisi sortunut alkoholiin. Lapsuudessa koetut vääryydet, hylätyksi tulemisen tunteet ja menetykset olivat kuitenkin niin voimakkaita! Kaikesta siitä hyvästä huolimatta, mitä hän sai elämältä, ne eivät jättäneet häntä kokonaan rauhaan.

Kuin tummavetinen, rotkon pohjalla kulkeva joki olisi kuljettanut uudelleen ja uudelleen esille veneitä, joissa koettu pahuus ja menetykset matkustivat.

Ensimmäisessä veneessä tuli Karjalan ja kodin menetys, toisessa karjalaisuuden tähden koettu halveksunta ja pilkka, seuraavassa traagisesti pikkulapsina kuolleet sisarukset *Erkki* ja *Liisa* sekä *Arvi*, joka kuoli synnyntäisen sydänvian vuoksi. Yhdessä veneessä Vilhon äkillinen menetys v. 1972, Elsa-äidin halvaantumisen ja kuolema v. 1973, rakkaan Eeva-siskon kuolema v. 2004... Aarne ei suinkaan paljastanut näitä elämänsä synkkiä tapahtumia kaikille, mutta tuttujien kanssa ne tulivat aika ajoin esiin.

Vaikka hän oppi monet käytännön ammatit työn itsensä opettamina, hän oli myös kielellisesti lahjakas. Hän kirjoitti erityisesti runoja ja kronikoita. Seurakunnan tehtävissä hänestä kehittyi taitava ja arvostettu puhuja.

Alla on ensimmäinen säkeistö runosta nimeltä Väkeläisten lähtö ja paluu. Tässäkin synkät virran pyörteet vievät mennessään.

*Kukkia, lämpöä täynnä on Kannaksen maa.
Kesä täyden loistonsa lapsilleen kohta jo antaa.
Vaan miks on ihmislapsen mieli rauhaton,
kuin syvät vedet sydämessä vellovat,
miten ne vois tyynnyttää,
miten rauhan tunteen synnyttää.
Miks pahuus rakkauden voittaa,
vihän leiskuista itkee taas maa,
vieläkö joskus onnen, rauhan päivä koittaa?*

Aarne muistetaan varsinkin toisten ihmisten huomioon ottamisesta, vilpittömästä kiinnostuksesta kaikkia kohtaan. Puheliaana karjalaisena hän sai ystäviä helposti, ja vain kerran Aarnen tavannut ihminen saattoi muistaa hänet vuosikymmenien jälkeen.

Aarne osasi olla ja jutella kaikenlaisten ihmisten kanssa. Kerron tästä esimerkin. Aarne rakensi 1985 omakotitalon Lapijoelle, ja asuimme siinä pari vuotta. Rakennusaikana kulmakunnan lapset tutustuivat häneen ja tulivat koulun jälkeen rakennukselle. Aarnesta tuli todella tärkeä ihminen lapsille. Eräs poika oli huokaissut kotona, että ”miksei muu nimeksen ol pistet Aarne?” Yksi silloin alkanut ystävyysuhde jatkui Aarnen kuolemaan asti. *Markus Laine*, joka oli 12 vuoden ikäinen tutustuessaan Aarneen, on nyt nelikymppinen. Hänestä tuli Aarnelle kuin oma poika, ja he jakoivat erityisesti yhteisen kiinnostuksen kaikkiin ”romuihin” eli kaivureihin, traktoreihin, peräkärriihin, autoihin...

Samaten miehestäni, *Jarmo Jyräkoskesta*, tuli Aarnelle erittäin tärkeä ihminen. Heitä yhdisti mm. kiinnostus puualaan ja rakentamiseen. Kun vein Aarnen Poriin, sain kertoa hänelle, että Jarmo oli juuri tilannut kattotuolit ja liimapalkit uutta

puusepänhallia varten. Aarne oli kovin tyytyväinen, että projektia saataisiin eteenpäin.

1970- ja 1980-luvuilla Aarne toimi aktiivisesti Satakunnan koneurakoitsijoissa. Joka vuosi yhdistys teki opintomatkan Eurooppaan. Aarne järjesti matkat ja toimi matkanjohtajana. Harvoin kukaan porukasta osasi vieraita kieliä. Ihmettelin aina, miten ihmeessä he selvisivät. Yksi tapaus on jäänyt erityisesti mieleeni. He olivat olleet Ranskassa, ja tiedossa oli ollut vierailu konetehtaalle. Ranskankielinen mies oli soittanut Aarnelle ja kertonut,

missä ja milloin tavataan. Kysyin monet kerrat, miten hän pystyi ilman minkäänlaista ranskan kielen taitoa käsittämään, mitä soittaja tahtoi sanoa. Aarne vain nauroi ja vastasi, että ”kyllä sitä aina jotain ymmärtää kun oikein yrittää”.

Karjala ja karjalaisuus olivat erityisen lähellä Aarnen sydäntä. Loppuun asti hän oli sitä mieltä, että jos mahdollista, hän lähtisi heti takaisin Karjalaan. *Ollanselkä rannallensa väkeläisiä odottaa./ Milloin täytyy aika, jolloin riemun suuri soitto Karjalassa kajahtaa*, niin kuin hän yhdessä runossa kirjoitti. Hän vei karjalaisuutta eteenpäin käytännönkin tasolla ja toimi alullepanijana Väkelän sukuseuran perustamisessa, jonka kunniajäsen hän viime vuodet oli.

— Marja Hiltunen, isän tyttö —

Toimitus: Kirjoitus on julkaistu ensi kerran Räisäläinen-lehdessä joulukuussa 2012.

IHMEROHTO PAKURIKÄÄPÄ

Ostoskeskuksessa kulkiessani törmäsin luontaistuoteputiikin edessä mainostajaan, ”feis-sariin”, kuten nykyisin taidetaan sanoa. Hän mainosti erilaisia rohtoja: kalaöljyä, yrttikapseleita ja ties mitä jauheita. Tuote-edustajan mainospuheet olivat huvittavan samankaltaisia joka rohdon kohdalla, esim. tähän tapaan: ”Kälyni pikkuserkku kärsi monta vuotta nivelvaivoista ja haki apua lääkäreistä. Lääkärit määräsivät erilaisia kemiallisia lääkkeitä, joista ei ollut apua. Lääkäreillä on tietysti suurten lääkefirmojen osakkeita ja he hyötyvät, kun lääkkeiden menekki kasvaa. Viimein pikkuserkku kuuli näistä luonnollisista parannusaineista ja kokeili niitä. Olisittepa nähneet, kuinka iloisesti hän tervehti otettuaan kaksi viikkoa näitä xyz kapseleita! Kaikki vaivat olivat hävinneet, ja hän saattoi heittää koululääketieteen kemialliset myrkyt roskakoppaan!”

Sillä tavalla! Joku paikalle pysähtyneestä ohikulkijasta taisi hiukan ihmetellä, mikseivät lääkärit sitten käyttäisi niitä parantavia aineita, jos ne kerta niin hyvin tehoavat. Toisaalta yksi kuulijoista oli valmis ostamaan ihmekapseleita.

Sain mukaani esitteen ja innostuin tutkimaan netin kautta luontaislääkintää. Huomasin monta juttua pakurikäävistä. Pakurikäpä on erinäisten nettisivujen mukaan varsinainen ihmerohto. Sen pitäisi tehotella sellaisiin sairauksiin kuin erilaiset

virustaudit, kuten HIV, ja lisäksi syöpiin, tuberkuloosiin, diabetekseen, vatsakatarriin ym. Venäjällä kansanparantajat ovat käyttäneet pakuria satoja vuosia mm. syövän hoitoon. Kääpä on tunnettu muuallakin. Väitetään, että Italian Alpeilta löydetyn yli 5000 vuotta vanhan ”jäämies” Ötzin laukusta löytyi pakuria.

Mikä tällainen ihmekääpä sitten on? Pakuri on lehtipuissa, yleisimmin koivussa, esiintyvä lahottajasieni. Sieni tarttuu puussa olevaan vaurioon ja kasvattaa rihmastonsa puun sisään. Torjuakseen sienien koivu kasvattaa tartuntakohtaan mustan pahkan (pakurikäävän) ja erittää pahkan monenlaisia kemikaaleja. Nämä kemikaalit torjuvat ihmisenkin tauteja – näin ainakin uskotaan.

Mitkä pakurikäävän ominaisuudet sitten ovat? Eräältäkin nettisivulta löytyy pitkä lista, mutta laitan tähän vain osan:

- Pakurikäävän DNA-rakenne on 30 % lähempänä ihmisen DNA:ta kuin esimerkiksi kasvien DNA.
- Pakurikäävän ORAC-luku on korkeampi kuin millään tunnetulla ruoka-aineella (52 452).
- Pakurikäävän betuliinia ja betuliinihappoa käytetään vaikuttavana ainesosana 46:ssa eri lääkkeessä.
- Pakurikäävän on osoitettu lisäävän NK-tappajaselujen aktiivisuutta 300 %.
- Viimeisen 40 vuoden aikana pakurikäävistä on tehty yli 1600

tieteellistä tutkimusta, mukaan lukien tohtori Kirsti Kahloksen Helsingin yliopistossa vuonna 1984 tekemät tutkimukset, jotka osoittivat pakurikäävän antivirüs-, antisieni- ja antisyöpäominaisuudet.

Nyt pitää laittaa oikein skeptikkomoodi päälle ja analysoida näitä väittämiä hiukan. Ensinnäkin tuo DNA-rakenne. Mitä se oikein on todistavanaan? Sian DNA-rakenne on taatusti lähempänä ihmisen DNA:ta kuin minkään sienen tai koivun. Siankyljys on varmaan sitten vielä parempi rohto kuin pakuri.

ORAC-luvulla (Oxygen Radical Absorbance Capacity) kuvataan ruoka-aineen kykyä neutraloida ns. vapaita (happi)radikaaleja, joiden uskotaan vaikuttavan haitallisesti ihmisessä. ORAC-luku mitataan standardoidulla menetelmällä laboratoriomittauksena, ja se on näin ollen vertailukelpoinen arvo, kun tutkitaan eri ruoka-aineita. On kuitenkin kiistanalaista, kuvaako se riittävän hyvin ruoka-aineen käyttäytymistä ihmisen ruoansulatuskanavassa. Ei ole myöskään selvää, minkä määrän antioksidanteja ihminen tarvitsee vuorokaudessa – liian suuresta määrästä lienee suorastaan haittaa. Ja kolmanneksi, pakurin ORAC-luku ei ole korkein mitattu, ainakin löysin taulukon, jossa kuivatun persiljan ORAC-arvoksi ilmoitetaan 74 349.

Betuliini aiheuttaa koivun tuohen valkean värin. Kait sitä voidaan eristää koivuhalosta helpommin kuin suhteellisen harvinaisesta käävästä. Enkä yllättyisi, vaikka sitä valmistettaisiin

synteettisestikin, jos se kerta on lääkeaine.

Hätäisen nettiselailun perusteella sain selville, että ihmisen NK-solut tappavat joidenkin virusten infektoimia soluja ja kasvainsoluja. Miten sitten on mitattu väitetty NK-solujen aktiivisuuden nelinkertaistuminen? Koko väite vaikuttaa huitaisulta ilmaan.

Sitten nämä 1600 tutkimusta. Syötin Googlen Scholar-hakuun pakurin tieteellisen nimen (*Inonotus obliquus*) ja sain 1760 viitettä. Tämä tarkoittaa, että löydettyissä 1760:ssä akateemisessa artikkelissa on kyse pakurikäävästä. Minkä taseisia nämä raportit ovat, on kokonaan toinen juttu. Mihin tuloksiin on päädytty? Se, että on tutkittu, ei vielä todista mitään. Voidaanhan sitä tutkia vaikka kyseisen lahottajasienen levinneisyyttä.

Vaikka en ehtinyt enkä viitsinyt käydä artikkeleita juuri lainkaan läpi, ilmeiseltä näyttää, että useassa tieteellisessä tutkimuksessa on havaittu pakurikäävän hidastavan joidenkin syöpäkasvaimien kasvua. On kuitenkin pantava merkille, että kyse on lähinnä soluviljelmistä, eikä elävistä ihmisistä. Skeptikkona voisin todeta, että luullakseni pirtu tappaa tehokkaasti syöpäsoluja soluviljelmässä. En silti usko, että syöpäsairaan kannattaisi ryhtyä monen viikon ryyppyputkeen parantaakseen tautinsa... Vanha sanonta tosin on: ”Jos viina, terva tai sauna auta, tauti on kuolemaksi”. Vakavasti puhuen, yhdessä lääkirilehden artikkelissa muuan asiantuntija totesi kuivasti, ettei pakurikäävän

vaikutuksista ole tehty yhtään kliinistä kaksoissokkotutkimusta ihmisillä. Ts. lääketieteen kannalta asiasta ei tiedetä mitään varmaa. Ja lisäksi ko. asiantuntija jatkaa: ”Jos kaikki pakurikäävistä väitetyt hyvät vaikutukset olisivat totta, emme tarvitsisikaan muita lääkkeitä.”

Jossain vaiheessa väitettiin, että pakurin kerääminen olisi jokamiehen oikeus, kuten luonnonvaraisten sienien keräily yleensä on. Sittemmin Ympäristöministeriö on ilmoittanut, ettei pakuria saa kerätä ilman maanomistajan lupaa, koska pakuri on koivun kasvannainen ja näin ollen osa puuta (sienihän majaili puun kuoren alla).

Pakurijauhetta saa nettikaupasta noin 50–150 euron kilohintaan. Kun huomasin omistamassani metsikössä pari lahoa koivua, joiden kyljessä komeili pakuri, päätin hankkia omatoimisesti pakurijauhetta. Ensin

sahasin moottorisahalla puun nurin ja otin käävän irti rungosta. Puuta on turha surra, sillä sieni tappaa sen ennen pitkää joka tapauksessa. Sen jälkeen käävän pilkkominen kävi kirveellä, ei tosin samoin kuin klapeja pilkotaan, vaan varovaisemmin jonkun kopan sisällä, etteivät osat lentäneet hukkaan. Sitten laitoin sirpaleet kangaspussiin ja jatkoin kirveen hamarapuolella käävän hienontamista. Hienontamisen voi viimeistellä kahvimyllyllä tms., mutta en siihen vaivautunut. Lopuksi pakurijauhe on hyvä kuivata uunissa miedolla lämmöllä, ettei se pilaannu.

Miltä pakuritee sitten maistuu? Mielestäni siinä on hyvin mieto maku, ei hullumpi. Sota-aikana pakuriteetä käytettiin ”oikean” teen korvikkeena. Sitä nimitettiin tikkateeksi. Pitää nyt kokeilla, mitkä tikkateen pitkäaikaisvaikutukset ovat.

— Tauno Perkiö —

Tässä kirjoittaja on pakuriteetä hankkimassa.

SINNE – JA IHME KYLLÄ, VIELÄ TAKAISINKIN!

Näin lokakuun pimeänä sadeiltana ei juuri tee mieli ”nauttia” päivän säästä, joten on hyvä hetki muistella mennyttä kesää.

Itselleni oli kertynyt elämäni ensimmäinen täysi kesäloma, ja keväällä virisi ajatus Käsivarren Lappiin tutustumisesta, siis hieman pintaa syvemmälle. Lapin kuume iski, niin kuin niin moni kevät ennenkin, ja siihen ei auta kuin lähtö. Mutta mistä samanhenkisen reissuseura matkalle, joka sisältää vaellusta, telttäöitä, kalastusta, ehkä huonoa säätäkin? No ei mistään! Potentiaaliset reissukaverithan ovat kaikki kesätoissa. Siispä menen yksin.

Erähenkisenä ihmisenä perustarvikkeet reissulle ovatkin olemassa jo ennestään. Hankintalistalla ovat pääasiassa kevyt telttä, iso rinka, kartat sekä muona jolla elää 10 päivää.

Tarvikkeet on hommattu, pakkaus- ja kantoharjoitukset tehty sekä juhannus juhlistettu. Kartasta katseltuna reittitavoitteena on suunnata ensin Haltille ja sieltä Valtijoelle. Saas nähdä kuin äijän käy.

On aika lähteä matkaan.

Tiistai: Yöllä saavun Kilpisjärvelle takanani 1100 ajokilometriä, joista 800 enemmän ja vähemmän vesisateessa. Täällä ei sada. Tornion kohdalla alkoi olla maisemia, joita ihaila. Tuntuu hullulta ajaa keskiyöllä autolla ja siristellä silmiään, koska aurinko häikäisee. Oho, aika paljon lunta vielä tähän aikaan vaarojen rinteillä. Kaikkialla on hiljaista. Ajan P-paikalle Kilpisjärven rantaan ja nukun autossa makuupussissa ensimmäisen yönä. Ulkona on kylmä, ehkä noin viisi plusastetta.

Keskiviikko, 1. vaelluspäivä: Auringon häikäistessä herään autosta. Käyn jossain hotellissa syömässä viimeisen kunnon aamupalani vähään aikaan ja mietin, mihin oikein olen pääni pistänyt. En tiedä tarkkaan mistä Kalottireitti, jota aion kulkea, alkaa. Käyn kaupassa hakemassa rinkaani kuivattua poronlihaa ja täydennän perhokalikoimaani. Kaupassa reitistä kyselyäni minut neuvotaan Luontotalolle, joka sijaitsee ihan Kilpisjärven ”päätien” varrella, Saanatunturin juurella. Siellä on avulias nainen, joka antaa hyviä neuvoja alueesta ja valaisee vallitsevista olosuhteista. Jätän auton Luontotalon isolle parkkipaikalle ja täytän purosta litran kenttäpullon ja kaksi 1,5 litran pulloa... Huomaan tunnin sisällä, että siinä on kolme litraa liikaa vettä kuljetettavaksi. Tässä maastossa riittää yleensä, kun täyttää kenttäpullon PUOLILLEEN puron osuessa kohdalle. Kalottireitti on pienillä tapeilla hyvin merkattu polku, mutta jyrkkien nousujen ja vaikean kivikon takia se ei ole silti helppo kuljettava. Rinkkakin (n. 25 kg) tuntuu alkuun painavalta, vaikka mielestäni karsin kaiken turhan pois. Kymmenen kilometrin jälkeen, Saarijärven tuvan kohdalla, nuo kaksi pulloa lentävät

roskikseen. Näen tuvalla pari ikäistäni sälliä, jotka ovat tulossa Pitsus-järveltä. Eivät lähteneet huiputtamaan Haltia runsaan lumen takia. Mitenkähän minun käy... Jatkan tänään seuraavalle tuvalle, että pääsen kunnolla alkuun tässä projektissa. Reitti nousee Guonjavarrin päälle, lähes kilometriin, ja huomaan tullessi takaisin jos en ihan talveen, niin ainakin alkukevääseen. Täytyy kaivaa pipoa ja takkia ylle. Iltaa kohti lähestyn Kuonjarjokea ja eteeni avautuu kaunis laakso. Sen pohjalla solisee tosi leveä, mutta onneksi matala joki, jonka pääsee kiveltä kivelle pomppimalla ylitse. Kaukana joen reunalla siintää Kuonjarin autiotupa. Päivän etappi alkaa tulla päätökseen. Olen puoli 11:ltä kämpällä, ja siellä on väkeä nukkumassa. En viitsi kolistella sisällä. Keitän ulkona iltapuurot trangialla ja nautin maisemista tuvan terassilla noki-pannukahvia juoden. Aiemmin tapaamani, myös yksin kulkeva eläkeläismies saapuu myös tuvalle, ja höpötellemme kahvin lomassa niitä näitä. 20 km:n taival alkaa vaikuttaa, ja kömmin tuvan laverille koisimaan.

Torstai, 2. vaelluspäivä: Nukun pitkään ja jätän tuvan viimeisenä. Jatkan Kalotti-reittiä seuraavalle tuvalle, Meekolle. Reitti osoittautuu helpoksi, ja kolmen tunnin tassuttelun jälkeen katselen komeaa Meekon laaksoa, jossa kevät on jo huomattavan pitkällä. Oikealla loistavana maamerkinä on erikoisen muotoinen Saivaara, vasemmalla Meekonvaara ja edessä Annjaloanjin jyrkänteet. Alhaalla näkyy järvistä ja niitä yhdistävistä joista muodostuva vesialue. Ylitän Bierrejoen komean vesiputouksen ja laskeudun tuvalle. Nyt on aikaa kalastaa. Kiertelen järven rantoja virvelillä pommitaen, mutta rannat ovat huonoja kalastaa. Keskityn etsimään kenttäpulloani, jonka hukkasin rannan pusikkoon... huh, löytyi! Vietän iltaani Kuonjarilta lähteneen pariskunnan kanssa, kunnes paikalle paukkaa ikäiseni mies. Oli yöllä huiputtanut Haltin hangenkannon turvin ja nyt menossa kovaa kyytiä takaisin. Sitten, juuri kun ollaan menossa nukkumaan, paikalle paukkii lauma partiolaisia. Puolen tusinaa teinipoikia ympäri Suomea suorittamassa jotain partion ”miehuusriittiä” johtajanaan joku vanhempi iso kiho. Partioaatteen mukaisesti he ajavat muut pienestä Meekon tuvasta teltoihin nukkumaan, koska heillähän ei tietenkään ole telttaa edes mukanaan. Tuvillaan viimeisenä tuleva pääsee aina sisälle, mutta tässä tapauksessa pelisilmä ja varustautuminen pettää. Noh, nyt on kuitenkin hyvä hetki testata uutta telttaa, ja sen teenkin mielelläni, sillä sää oli hyvä. Peseydyn vielä jääkylmässä Bierrejoessa ja pesen muovipussissa pyykkiä, ennen kuin menen nukkumaan.

Perjantai, 3. vaelluspäivä: Herään hyvin nukutun yön jälkeen teltasta. Edellisenä päivänä on päässäni kypsynyt päätös jättää Haltin huiputus kesäisemmille keleille. Päätän lähteä jo nyt Valtijoelle kalaan. Suunnitelmana aamun pohdinnan jälkeen on painaa täyttä häkää Valtijoelle, mutta en malta olla pysähtymättä jo hetken kuluttua Vuomakasjoelle, jossa on liian hyvännäköisiä koskia ohitettavaksi. Erään kosken niskalla alkaakin tapahtua! Ensin pari terävää tärppiä, sitten on kiinni. Väsyttelen terhakkaan, juuri mitat täyttävän 37 cm:n harjuksen varovaisesti haavin pohjalle. Pommitan vielä koskea tällä toimivaksi osoittautuneella Lotto-lipalla, mutta paria tärppiä enempää ei enää heru. Noh, harjus reppuun graavautumaan ja menoksi. Menihän tässä jo parisen tuntia kuin siivillä. Vuomakasjoen yli menevän sillan jälkeen on aika jättää tuttu ja turvallinen Kalottireitti ja kiivetä Vuomakasvaaran huipulle ottamaan suuntaa. Rinne on todella jyrkkä ja louhikkoinen ja huipulle päästyäni olen aivan loppu. Laskettelen vielä alhaalla näkyville Nässagobejärville, mutta sinne päästyäni olen pakotettu pitämään pitkän lounastauon oikein kahvien kera. Takki on todella tyhjä. Nässagobejärvet ovat karun laakson pohjalla, jonne tuulet eivät oikein osu. Täällä hengaillee myös poroja ja aurinko paistaa. Taidan siinä nukahtaakin ja herätessä tunnen itseni uudeksi ihmiseksi. Ruoka ja lepo palautti voimat, ja suorastaan innolla otan kompassiin suunnan Lafolvaaran reunalle (tämä olikin reissun ensimmäinen ja viimeinen kerta, kun käytin kompassia). Hyviä polkuja, joita on todella vähän, etsiessä kadotan suunnan ja tuntien kuluttua löydän itseni Annjaloanji-vaaran päältä katselemasta Toskaljärveä. Ei mennyt niin kuin Strömsössä. Tarkoitukseni oli olla laskeutumatta Toskaljärvelle, mutta nyt harhautumisen takia olen pakotettu menemään ”alakautta”. Matka alas on todella jyrkkä ja ehdottomasti reissun vaikein. Menoani hidastaa myös se, ettei minulla täällä puhelinten kuulumattomissa ole varaa tehdä virheitä ja loukata itseäni. Noh, jostain löydän reitin alas ja pääsen järven rantaan. Kivellä istuessani, jalkoja kylmässä vedessä huljutellessani (laskee turvotusta) katselen taakseni rinteeseen ja mietin, miten tuosta voi muka mies ja rinka tulla. Taidan huokaista helpotuksesta. Matka jatkuu puolisen kilometriä, kunnes Toskaljoki vie voiton, enkä voi olla kaivamatta perhovapaa rinkasta. Ei tärppejä, ja päivä alkaa kääntyä illaksi. Teen trangialla salamannopean reissumössön, syön sen ja kiirehdin matkaan. Sitä on vielä kuusi kilometriä, siispä yötöiksi menee. Suunnistus tästä eteenpäin on lastenleikkiä, jopa minulle. Ei tarvitse kuin seurata Bumbovarrin jyrkännettä. Maasto on todella helppokulkuista tasaista, kivetöntä maata ja näköjään suosittua porojen laidunmaata. Reissun päryttävien vaihe alkaa, kun huomioni kiinnittyy täysin valkoiseen poroon, joka kulkee edelläni. Se ”johdattaa” minut yöaurin-
gon loisteessa uskomatonta n. 3–4 m korkeaa ”tietä” pitkin yhteen hienoimmista paikoista, jossa olen käynyt. Luulen jo, että olen kalauttanut pääni jonnekin kiveen ja makaan oikeasti tajuttomana jossain louhikossa. Taustalla on valtava Seittikielas, josta virtaa jyrkästi alas jokia, mm. Sieiddejohka ja Lavrrejohka. Edessä on suuri hiekkakasa, Maailmanhuippu. Alhaalla määränpää, karu mutta kaunis Valtijoki, joka virtaa sulamisvesistä villinä. Tämän takia kannatti tulla! Pystytän teltan paikkaan, jossa ennenkin on varmaan ollut telt-toja. Nyt täällä ei näy ketään. Koko alue on kuin

suurta nummea. Kello 00:45. Läm-min kuppi naamaan ja 20 kilometrin paino silmäluomissani painan maaten. Tähän on hyvä nukahtaa. Koski kuohuu taustalla.

Lauantai, 4. vaelluspäivä: Yöstä tuli kylmä ja sateinen ja Valtijoen uoma toimi tuulitunnelina. Jälleen hyvä esimerkki siitä, miten nopeasti sää vaihtuu tunturissa. Teltta on poikittain tuuleen nähden, jolloin se sakkaa. On siis pakko etsiä suojaisampaa paikkaa. Sateen vihmoessa poikittain vaihto onnistuu, mutta varusteet ottavat kosteutta. Missä on kamiina!? Pidän sadetta teltassa ja koitan nukkua. Illalla sade sentään loppuu, joten otan virvelin ja lähdän tarpomaan yläjuoksuun etsimään kalapaikkoja. Noin puolentoista kilometrin matkan jokea pommitettuani en onnistu saamaan muita tapahtumia kuin pienen harjuksen karkuutuksen. Iltakahvien jälkeen päätän mennä koisimaan ajatuksena, josko huomenna olisi parempi sää ja toiminnallisempi päivä.

Sunnuntai, 5. vaelluspäivä: Yö oli lämmin, kunnes herään kylmään? Menen ulos ja huomaan olevani kirjaimellisesti pilvessä! Viimeistään nyt vaatteeni loppuvat kesken, kun kylmäkosteaa ilma tunkeutuu makuupussin läpi. Aamuksi tuuli on puhaltanut pilvet pois alhaalta ja on oikeastaan ihan lämmin, aurinkoinen sää, ehkä n. + 10–15 astetta. Aamupalan jälkeen on aika pakata kamat ja lähteä Valtijokea alajuoksuun, kohti Porojärveä. Alajuoksulla törmään kalastajiin, joita helikopteri on tuonut päivän mittaan. Heitä on kolme telttakuntaa ja he majoittuvat isoissa puolijoukkueteltoissa. Rupattelin heidän kanssaan ja sain kuulla, että olivat karkuuttaneet juuri ison taimenen koskesta. Törmäys ihmisiin oli mukava täyte kahden päivän sosiaaliseen tyhjiöön. Kalastan koko matkan Porojärvelle saakka saavutuksena kaksi karkuutettua taimenta, joista toinen olisi ollut liki mitallinen. Porojärven alkupäästä päätän suunnata Gaskkasjunnin ”ylängölle”, sillä päivä kääntyy iltaan ja hyttyset alkavat riivata. Illasta tuli tyyni ja lämmin, mikä aiheuttaa sen, että matka ylängölle onkin tuskien taival. Menin liian pitkälle jokea, jolloin minun ja ylängön välissä on rakkaa, räme, sekä tolkuton määrä hyttysiä, joita tunnun vetävän magneetin lailla puoleeni. Hiestä märkänä paahdan ylöspäin ja saavun Gurpejohkan(joen) penkalle. Päätän sen teltta- paikaksi. Tästä on huikeat maisemat Porojärvelle ja Jogasjärvelle. Lähes kuivuneen joen uomasta löydän, kumma kyllä, puun kappaleita ja teen jyrkänteen reunalle reissun ekat tulet. Kanervien kuivat alavarvut ovat hyviä sytykkeitä, ja kohta lieskat nuolevat jo kahvipannua. Pannussa tietenkin Presidenttiä, näkyyhän kaukaisuudessa itse ”Urkin” kämpä. Katkarapukeitto palauttaa voimat, ja hyttysetkin kaikkoavat savua karkuun. Nuotion ääressä kahvia ja skotlantilaista ”hyttysmyrkyä” siemaillessa voisi istua koko yön. Hengitän maisemaa ja tunnen totta tosiaan olevani lomalla! Keskiyötä kohti taivaalle kerääntyy kuitenkin pilviä, ja ensimmäisten pisaroiden ropsahdellessa on aika mennä telttaan kertaamaan päivä ja nukkumaan.

Maanantai, 6.vaelluspäivä: Yöllinen sade jatkuu, ja pidän sitä teltassa torkkuen aina puoleen päivään saakka, kunnes hermot pettävät. Laitan sadevaatteet ylle ja lähdän liikkeelle. Kuljen Andreankentän reunan koivikossa porojen polkuja seuraten. Huomaa hyvin, että poroilla ei ole ollut rinkkaa selässä ja taitavat muutenkin olla hivenen lyhyempiä. Maasto on vaikeaa ja hyttysset seurana. Jotenkin niihinkin alkaa tottua. Jyrkänteen reunaa seuratessani löydän upean korkean vesiputouksen. Hyvä paikka eväspaussille, vaikka sade ei tunnukaan hellittävän. Aikani rämpimisen jälkeen saavun Vuomakasjoelle ja sitä seuraten päädyn jälleen Kalottireitille. Takana 5 tuntia vesisadetta ja 10 km. Edessäpäin kuuluu jo pauhaava Pihtusköngäs, joka on luultavasti Suomen korkeimpia vesiputouksia. Putouksesta nouseva usva paljastaa sen sijainnin jo kaukaa. Pistelen Kalottireitin 6–7 kilometriä väkisin, sillä Pihtuksen kämpän mukavuudet alkavat jo houkutella. Sadekin on loppunut. Viimeinen vastus ennen kämppää on yötä kohti tulviva Rassejoki, jota ei kuivana ylitetä. En jaksakaan enää lähteä yläjuoksulle kiertämään, vaan paahdan kengät jalassa yli, sillä kämppää näkyy jo hyvin. Tämä oli VIRHE! Kuivaan tuloksetta kenkiäni seuraavan päivän... Gore-Texin miinuspuolia.

Tiistai, 7. vaelluspäivä: Herään ennennäkemättömään tuuleen, ja kämpän ikkunasta näkyvässä Pihtusjärvässä seilaa vaahtopäitä. Osa kämpän seitsemästä muusta asukista suuntaa Haltille, jonka huipulle on matkaa enää noin viisi kilometriä. Otan lunkisti ja kuivattelen kenkiäni. Kuonjarjoella tapaamani vanhan miehen kanssa pidämme kämppäpäivää ja keittelemme sumppia ja poromiehiltä saatuja siikoja (siikojen ilmestyminen onkin toinen tarina). On hyvää! Haltin huiputtamista yrittäneet kaksi kotkalaismiestä tulevat takaisin yrityksessään epäonnistuneina, sillä olivat vähän väliä liukuneet vastatuulen voimasta kantohangella taaksepäin. Jalkani ovat sen verran pahassa kunnossa, että päätän olla toisen yön täällä. Huomenna odottaa sitten pidempi taival.

Kolme päivää kestäneessä takaisintulomatassa Kalottireittiä pitkin englanninkielentaitoni joutuu koetukselle, sillä vietän paljon aikaani saksalaisen opettajamiehen

seurassa sekä avustan amerikkalaisnaista loppumatkan ”maalikylään” ja yhdessä metsästämme hänelle rapakon takaa postiin tulleen talvitakin. Kyseinen sitkeä leidi aikoi kulkea koko Pohjosen Kalottireitin 800 kilometriä. Hatunnosto hänelle. Kilpisjärven kylässä käyn ensiksi kaupassa ja ostan kaksi levyä suklaata. Ne yhdeltä seisovalta helттаani heitettyäni varaan hostellihuoneen ja menen piiitkälle lounaalle. Sen verran vajaiksi nuo trangiaruoka-annokset vissiin energiavarat jättivät, että nälkäni on loputon! Syömisen päälle lähdän saunaan vaihtamaan kuulumisia muiden matkalaisien kanssa. Saunan jälkeen kaadun oudolle pehmeälle kapistukselle ja nukahdan kuin tukki. Aamulla kello soi kahdeksalta. *Aika lähdön tullut on...* nimittäin Kemijärvelle, jossa treffaam Jamin, ja yhdessä lähdemme Itä-Lappiin Nuortijoelle vielä viikoksi perhoa vispaamaan.

Yhteenveto: Uusi aluevaltaus Suomessa, paikka kuin toinen maailma. Uusia mukavia tuttavuuksia. Elämän edes hetkellinen yksinkertaistaminen, jossa pääroolin ottavat ruoka, vesi, lämpö, luonto. Elämäni paras kesäloma täynnä unohtumattomia hetkiä. Tänne on pakko palata!

— *Ossi Luotonen* —

Eurajoen MLL:n terveiset

Lähiajan tapahtumia ja muita tietoja:

- Bussiretki Raumalle **Hauskikseen** to 14.3. Mukaan mahtuu vielä, myös Taaperolta voi tulla kyytiin, tiedustelut p. 040 8464058 / Sanna
- **Muskari**-ryhmät täynnä, mahdollisesti vapautuvista paikoista ilmoitetaan internet-sivuillamme ja Facebookissa.
- Kevään 2013 **uimakouluryhmä** on tullut täyteen.
- **Isä-lapsi-sählyä** ei ole silloin kun Yhteiskoulun sali on varattu kevään kirjoituksille
- Kaikille jäsenille avoin **kevätkokous** kunnantalolla ke 20.3. klo 19.00. Kaffetarjoilu.
- **Särkänniemen kesäretki** ke 26.6. Ilmainen bussi jäsenille (muilta 5 €), sisäänpääsy ja ruuat omakustanteiset. Ilmoittautumiset p. 040 8464058/Sanna
- Vuoden ensimmäiselle eurajokelaiselle vauvalle on perinteen mukaisesti luovutettu Saaren kylällä kasvaneen ahvenanmaanlampaan talja.
- Muistattehan 10 % **alennukset** vaatteista ja leluista Taaperosta sekä 10 % hiustenleikkuusta Hiusmuoti Jonnasta.

Aurinkoista kevään odotusta kaikille,

— *Kirsi Hassinen* —

P.S. Jos haluat jäseneksi, tervetuloa, ota yhteyttä P. 040 507 4843 / Kirsi

MUISTOJENI TUPAKAMMARI – MUISTELUILLAT EURAJOELLA

Tervetuloa muistelemaan 1950-luvun Eurajokea!

Muisteluilloissa matkataan eri aihein 1950-luvun Eurajokeen yhdessä Turun yliopiston Kulttuurituotannon koulutusohjelman ja Perinteentutkimuksen opiskelijoiden kanssa.

Muisteluilat taltioidaan ja aineisto on myöhemmin hyödynnettävissä.

Tilaisuuksissa on kahvitarjoilu.

Ke 3.4. klo 18 Rikantilan koulu

Aihe: kylän elämä, koulunkäynti ja koulu, vapaa-aika.

Järj. Rikantilan koulun kyläyhdistys

Ke 10.4. klo 18 Kuivalahden nuorisoseuratalo

Aihe: Kylän erilaiset elinkeinot, arki, vapaa-aika.

Järj. Kuivalahden Nuorisoseura

Ke 24.4. klo 18 Irjanteen maatalousmuseo

Aihe: 1950-luvun Eurajoki, maatalous, vapaa-aika.

Järj. Eurajoen kotiseutuyhdistys

KAIKILLE IKÄIHMISSILLE KULTTUURIA -HANKE

Hankekoordinaattori

Marja Hänninen-Tolvi

puh. 044 312 4916

marja.hanninen-tolvi@eurajoki.fi

Tohtorinpolku 2, Eurajoki

